

زنگ خطر

کاهش معنی دار سپرده‌های قرض الحسنه در بانک‌ها

سیر نزولی جذب سپرده‌های قرض الحسنه توسط شبکه بانکی که از ابتدای امسال آغاز شده بود، در طول سه ماهه فروردین، اردیبهشت و خرداد ماه سال جاری، با سرعتی بیشتر تداوم پیدا کرده و حجم این سپرده‌ها در پایان خرداد ۸۷ نسبت به پایان سال ۸۶ معادل ۵/۶ درصد کاهش یافته است.

اگر افت ۱۶/۴ میلیارد تومانی سپرده‌های قرض الحسنه بانک‌های کشور در پایان فروردین ماه و کاهش ۱۴۹/۳ میلیارد تومانی این نوع از سپرده‌های بانکی در انتهای اردیبهشت ماه سال ۸۷ برای بانک‌های ایران موجب ناراحتی شده بود و تا حدودی نگران کننده به نظر می رسید، اما سقوط ۸۵۰/۸ میلیارد تومانی حجم سپرده‌های قرض الحسنه نظام بانکی در پایان خرداد ماه امسال را باید به عنوان زنگ خطر هشدارآمیز برای مجموعه بانک‌های فعال کشور، به ویژه بانک‌های دولتی تلقی کرد، چرا که منابع قرض الحسنه در رده ارزان‌ترین منابع قابل جذب شبکه بانکی محسوب می‌شوند و بانک‌ها برای جذب و گردآوری این منابع، تقریباً هیچ هزینه‌ای را متحمل نمی‌شوند و تنها هزینه‌ای که برای جمع‌آوری این نوع از منابع بانکی صرف می‌کنند، همان دو درصدی است که براساس قانون می‌توانند برای تشویق و ترغیب مردم به سپرده‌گذاری در قالب حساب‌های قرض الحسنه، به عنوان جوایز قابل پرداخت به سپرده‌گذاران هزینه کنند.

به هر صورت، جدیدترین گزارش بانک مرکزی از مهم‌ترین ارقام عمده پولی و اعتباری در پایان خرداد ماه ۸۷ نشان می‌دهد که میزان سپرده‌های قرض الحسنه شبکه بانکی از ۱۵ هزار و ۲۳۰/۵ میلیارد تومان در پایان سال گذشته، به ۱۴ هزار و ۳۷۹/۶۷ میلیارد تومان در آخرین روز از خرداد ماه سال جاری تنزل پیدا کرده است که به معنی کاهش ۸۵۰/۸۳ میلیارد تومانی حجم این نوع از سپرده‌های بانک‌ها در مقطع پایان اولین فصل از سال ۸۷ است. این در حالی است که تغییرات حادث شده در این حوزه در دوره‌های زمانی مشابه آن طی سال‌های ۸۳، ۸۴، ۸۵ و ۸۶ که آمار آن در وب سایت بانک مرکزی موجود است، هیچ گاه مشابه امسال نبوده و در طول سال‌های یاد شده، حجم سپرده‌گذاری قرض الحسنه

مردم در بانک‌ها در پایان فصل بهار نسبت به شروع سال، همواره روندی افزایشی و مثبت داشته است.

جداول آماری بانک مرکزی نیز این موضوع را برپایه ارقام و نسبت‌های موجود ثابت می‌کند، چنان که مطابق ارقام اشاره شده، میزان سپرده‌های قرض الحسنه نظام بانکی که در پایان سال ۸۳ معادل شش هزار و ۹۸۰/۶۲ میلیارد تومان ثبت شده بود، پس از سپری شدن سه ماه از سال ۸۴ و در انتهای خردادماه از این سال، معادل ۱۴۵/۵۸ میلیارد تومان افزایش یافته و به هفت هزار و ۱۲۶/۲ میلیارد تومان رسیده است که به معنی رشد ۲/۱ درصدی حجم این سپرده هاست.

همچنین حجم نه هزار و ۳۲۳ میلیارد تومانی سپرده‌های قرض الحسنه بانک‌ها در انتهای اسفندماه سال ۸۴، به ۱۰ هزار و ۵۹/۲۱ میلیارد تومان در پایان خرداد ۸۵ افزایش یافته است که معادل رشد ۷۳۶/۲۲ میلیارد تومانی یا ۷/۹ درصدی حجم این نوع از منابع بانکی است. نوسانات سه ماهه ابتدایی سال ۸۶ نیز براساس آمار بانک مرکزی در همین راستا رخ داده است، به این ترتیب که مجموع منابع قرض الحسنه شبکه بانکی پس از رسیدن به سطح ۱۳ هزار و ۳۵۲/۲۴ میلیارد تومان در انتهای سال ۸۵، سه ماهه اول سال ۸۶ را با رشدی مثبت سپری کرده است، به گونه‌ای که نهایتاً در آخرین روز از خرداد ماه سال گذشته، حجم سپرده‌های قرض الحسنه بانک‌های کشور به ۱۳ هزار و ۶۱۲/۳۳ میلیارد تومان افزایش پیدا کرده است. این تغییر، معادل رشد ۲۶۰ میلیارد تومانی یا ۱/۹ درصدی سپرده‌های قرض الحسنه بانک‌هاست.

با جست و جو در دیگر آمارهای موجود در وب سایت بانک مرکزی، مانند جداول سری‌های زمانی شاخص‌های پولی و بانکی این سایت، می‌توان به آمار سال‌های پیشتر نیز دسترسی پیدا کرد و فقط برای ذکر یک نمونه از این نوسانات، می‌توان به حجم چهارهزار و ۵۷۰/۶ میلیارد تومانی سپرده‌های قرض الحسنه بانک‌ها در پایان اسفندماه ۸۲ اشاره کرد که پس از سپری شدن سه ماه از سال ۸۳ و در انتهای خرداد سال یاد شده، حجم این سپرده‌ها به پنج هزار و ۱۷۳/۰۹ میلیارد تومان افزایش یافته است. این نوسانات نیز نشان می‌

روند جذب

سپرده‌های بخش

غیردولتی توسط

بانک‌های دولتی،

روندی منفی و

نزولی بوده، در

حالی که در بانک‌های

خصوصی سیری

صعودی را پیموده

است.

**جدیدترین گزارش
بانک مرکزی از
مهمترین ارقام عمده
پولی و اعتباری در
پایان خرداد ماه ۸۷
نشان می دهد که
میزان سپرده های
قرض الحسنه شبکه
بانکی در سه ماهه
اول امسال بیش از
۸۵۰ هزار میلیارد
تومان کاهش یافته
است.**

کاهش شدیدی معادل دوهزار و ۴۴۲ میلیارد تومان طی سه ماهه سال ۸۷ است. سپرده های بانک های تخصصی دولتی نیز از ۲۰ هزار و ۱۷۳/۶۹ میلیارد تومان در پایان سال قبل، به ۱۹ هزار و ۹۵۷/۸۹ میلیارد تومان در انتهای خرداد ماه امسال کاهش یافته که به معنی افت ۲۱۵/۸ میلیارد تومانی سپرده های این بانک هاست، اما در مقابل، بانک های خصوصی با جذب ۳۱ هزار و ۵۸۰ میلیارد تومان از سپرده های مردم تا پایان خرداد ماه سال جاری، مجموع سپرده های خود را که در پایان سال گذشته معادل ۲۹ هزار و ۵۸۴/۵۳ میلیارد تومان بود، معادل یک هزار و ۹۹۵/۵۲ میلیارد تومان افزایش داده اند. به عبارت دیگر، کل سپرده های بانک های تجاری دولتی در پایان خرداد ۸۷ نسبت به پایان سال ۸۶ معادل ۲/۳ درصد کاهش یافته و سپرده های بانک های تخصصی دولتی نیز در همین مدت ۱/۱ درصد تنزل پیدا کرده است، در صورتی که مجموع سپرده های جذب شده توسط بانک های خصوصی در فاصله سه ماهه اول سال جاری، معادل ۶/۷ درصد افزایش پیدا کرده است.

دهد که حجم سپرده های قرض الحسنه سیستم بانکی در طول سه ماهی که از سال ۸۳ سپری شده است، معادل ۶۰۲/۴۹ میلیارد تومان افزایش پیدا کرده است.

در آمار بانک مرکزی این موضوع نیز به وضوح دیده می شود که مجموع سپرده گذاری مردم در شبکه بانکی، دو مسیر جداگانه را به تفکیک نوع بانک ها (از جنبه دولتی یا خصوصی بودن آنها) طی کرده است، به این صورت که روند جذب سپرده های بخش غیردولتی توسط بانک های دولتی - اعم از بانک های تجاری یا تخصصی - روندی منفی و نزولی بوده و برعکس در بانک های خصوصی سیری صعودی را پیموده است. در این گزارش، مجموع سپرده های بخش غیردولتی در کل شبکه بانک های دولتی و خصوصی، از ۱۵۶ هزار و ۳۸۸/۳۸ میلیارد تومان پایان سال ۸۶، به ۱۵۵ هزار و ۳۷۶/۰۷ میلیارد تومان در پایان خردادماه امسال کاهش پیدا کرده است که به معنی تنزل ۶۶۲/۳۱ میلیارد تومانی کل سپرده هاست، اما با تفکیک این ارقام براساس نوع بانک های موجود در کشور، مشخص می شود که از مجموع سپرده های یاد شده، بانک های تجاری دولتی در جذب سپرده های مردم از دیگر بانک ها ناموفق تر بوده اند، چرا که کل سپرده ۱۰۶ هزار و ۲۸۰ میلیارد تومانی پایان اسفند ۸۶ آن ها، به ۱۰۳ هزار و ۸۳۸ میلیارد تومان در آخر خرداد ۸۷ کاهش پیدا کرده است که برابر

منبع: سرمایه / برگرفته از سایت رستاک / نهم مهر

۱۳۸۷